

Forum Ecclesiasticum

In Quo Jus Canonicum Universum, Librorum Ac Titulorum Ordine Per Quæstiones Et Responsa, Tam Canonistarum Veterum & Recentiorum, quàm Legistarum, in iis, quæ Utrique Juri, Canonico Et Civili Communia Sunt, Authoritate stabilita, Methodo clara & facili explanantur

Leuren, Peter

Moguntiae, 1719

Quæst. 787. An & qualiter religiosi ab intestato succedat monasterium exclusis consanguineis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73957)

num. 1. quos citat & sequitur Wiestn. *h. t. num. 31.* ex ea ratione; quod novitius hoc suo in monasterium ingressu habitusque susceptione, aut etiam morte sua naturali non evaserit verus religiosus eum effectu excludendi suos consanguineos; non obitante, quod novitius fori & Canonis privilegio defendatur; cum utrumque hoc privilegium competere possit ei, qui religiosus & clericus actu non est; nec conferat monasterio jus ad bona novitii. Extendunt hæc ipsa Sanch. & Castrop. ita, ut monasterium (quod nullibi in jure exprimitur esse loco filii ratione novitii) legitimam, imò nec seclusa conventionne, expensas pro alimentis novitii petere possit. Si tamen novitius post expletum novitium maneret in monasterio (intellige absque eo, quod profiteretur) & intestato decederet, cenferi eum omnia sua ei dedicasse, Arg. *Auth. si ingressi. c. de SS. eccles.* asserit Pirh. *h. t. n. 41.* cum Zoës. *in ff. h. t. n. 8.*

Quæst. 787. An & qualiter religionem professus ab intestato succedat monasterium exclusis consanguineis?

I. Resp. primò: si professus ante professionem de bonis suis nihil disposuerit, religioque successio capax non sit (quales sunt etiam, non tantum domus professæ, sed etiam quæcunque domus, ecclesiæ, collegia Societatis Jesu, quæ etsi possidere possint bona immobilia, non tamen in bonis suorum religiosorum intestatorum succedendi jus habent secundum constitutiones suas. *p. 6. c. 2. §. 12. congregat. general. 3. can. 4. & Constitutionem Gregor. XIII. quæ incipit. ascendente domino.* editam cal. Jun. Anno 1582.) omnia ejus bona professione facta devolvuntur ad hæredes illius ab intestato, perinde ac si morte naturali intestatus obiisset. ut cum communi. Abb. *l. c. n. 62.* Felin. *ibid. n. 50.* Bald. in *Auth. ingressi. de SS. Eccles. n. 38.* Clarus. *l. c. n. 7.* Less. *l. 2. de just. c. 41. du. 10. n. 86.* Sanch. *l. c. c. 35. n. 11.* Pirh. *h. t. n. 33.* eò quod, cum per professionem privet se dominio & possessione bonorum, monasteriumque eorum habendorum sit incapax, & nullus ad ea jus habeat, necesse sit ea transire ad proximos cognatos, ne aliàs sine possessore ac domino remaneant.

2. Secus est de professis in religione successio capax; ejus enim bona quocunque titulo vel tempore acquisita, etsi de iis nihil disposuerit, transeunt ad monasterium (non quidem jure hæreditario, proprie tali, sed jure cujusdam acquisitionis naturalis & accessoria personæ; dum eo ipso, quod persona per professionem transit in potestatem Prælati & monasterii, transeant quoque in illud omnia bona tanquam accessoria illius, etiam absque ulla apprehensione possessionis eorum. de quo vide Pirh. *h. t. num. 39.*) juxta *Auth. ingressi. & Auth. si qua mulier. c. de SS. Eccles. Novel. 5. c. 5. & Novel. 128. c. 38.* quæ jura approbata per *c. ingredientibus. caus. 9. q. 3.* Sanch. *l. c. c. 12. n. 4.* Azor. *p. 1. l. 12. c. 8. q. 1.* Pirh. *num. 34.* Wiestn. *n. 33.* qui pro ratione hujus reddunt, congruum sit, ut, qui se totum consecravit Deo, omnia quoque ejus bona dedicentur Deo in religione, & cedant monasterio, non quidem expressa, sed veluti tacita & interpretativa voluntate professi. Un le jam monasterium tale hæreditatem adire poterit, etiam si is, cui ea delata, mox à professione incidit in amentiam. Bald. *in l. fin. §. hoc etiam. c. de Episc. & cler. num. 7.* Sanch. *l. c. num. 43.* Wiestn. *h. t. num. 45.* Item post mortem professi, cum per ipsam delationem ei acquisitum sit jus adeundi. *Co. R. P. Lear. Jur. Can. Lib. III.*

var. in *c. 1. de testam. num. 31.* Sanch. *num. 44.* Wiestn. *l. c.* quin & monasterium ignorante & invito monacho poterit adire vel repudiare hæreditatem exclusis aliis hæredibus; cum per professionem hæreditas deferatur monasterio, licet ex persona monachi; adeoque & potestas eam adeundi vel repudiandi. Less. *de just. l. 2. c. 41. num. 40.* Pirh. *n. 40.* Wiestn. *num. 43.* citans insuper pro hac sententia, seu acquisitione hæreditatis & legati immediatè monasterio obviente Abb. *in c. in presentia. de prob. num. 7.* Bervio. *ibid. num. 518.* Rodriq. *tom. 2. qq. regular. q. 77. a. 1.* Molin. *d. 140. n. 19.* Sanch. *l. c. n. 40.* contra Menhaca *de success. creat. l. 3. §. 11. num. 25.* Fach. *l. 6. controv. c. 16. & legistas aliquot.* qui tamen censent religiosum renuentem acceptare legatum & adire hæreditatem compelli ad hoc posse præcepto & pænis sicut ad alia monasterio utilia ut speculat. *de stat. monachor. §. unic. num. 12.* Fulgos. *in l. fin. §. hoc etiam. c. de Episc. & Cler. num. 3.* & si monachus contumaciter nollet accipere, posse Prælatum supplere sui subditi negligentiam seu contumaciam acceptando, ne dicta contumacia damnosificet monasterio, putant Sanch. *l. c. n. 42.* Castrop. *l. c. p. 5. n. 5.* His non obstante, quod domino non acquiratur servo delata hæreditas servo invito. Nam monachus non in omnibus comparetur servo quò ad acquisitionem hæreditatis; sed in aliquibus filio; pater autem etiam invito & ignorante filio adire possit vel repudiare hæreditatem ei delatam juxta *L. fin. c. de bonis, que liber.*

3. Resp. se undò: tamen si tale monasterium, ut dictum, succedat in omnia bona professi, ubi is antecederet nihil disposuit, si nullos habeat liberos aliosve descendentes aut ascendentes; si tamen habeat liberos aliosve ascendentes vel descendentes, illis ex illis bonis debetur legitima, etiam professio mortuo. *Auth. si qua mulier. c. de SS. eccles.* quæ etiam refertur in *c. si qua mulier. c. 19. q. 3.* tdmetsi, ut Pirh. *n. 35.* cum Sanch. *l. c. c. 9. n. 6. & 7.* & Less. *l. c. c. 41. du. 10. n. 82.* dicta *Auth.* vim obligandi non habeat, ut est constitutio Juris civilis, cui etiam præcisè ex eo, quod à gratiano inserta decreto, sed quia est tacitè confirmata à SS. Pontificibus. Potest quoque vivens post professionem, inter liberos distribuere bona sua (intellige acquisita ante professionem; cum post eam acquisita professio mox pleno jure spectent ad monasterium, & de iis disponere nequeat professus, ut Sanch. *l. c. c. 9. n. 22.* Laym. *l. c. n. 9.* Pirh. *n. 38.* qui tamen id limitat; nisi fortè hæreditas jure sanguinis ab intestato deferatur professio; eò quod tunc ea bona veluti ante professionem acquisita censentur; cum jus sanguinis sit immutabile: si tamen id antecederet non fecit legitimam non diminutà; ita tamen, ut, si tunc velit amplius quàm legitimam relinquere, debeat pro sua persona filiis connumerata partem retinere, quæ monasterio cedat. Hanc tamen distributionem facere nequit tanquam dominus, aut etiam per modum testamenti, utpote quorum utrumque, nimirum & facultatem testandi amittit per professionem; sed tanquam administrator ad hunc effectum à jure constitutus. Sanch. *l. c. n. 10.* Less. Pirh. *ll. cit.* Idem dicendum de ascendentibus à patre, matre; avo & avia; ita ut & illis à filio professio carente liberis debeatur legitima (etsi, ut Pirh. *n. 37.* in fine. Sanch. *l. c. n. 70.* Laym. *l. 3. tr. 4. c. 3. n. 8.* inter eos dictam divisionem bonorum post professionem facere nequeat ita contra *Glos. in cit. c. si qua mulier. v. non exstantibus.* Ubald. *de success. ab intest. p. 2. n. 14.* Francum & c. Innocent. *in c. in presentia. n. 6.* Abb. *n. 53.* Host. *n. 11.* Mol. *l. c. d. 140. n. 10.* Sanch. *l. c. c. 9.*

l. c. c. 9. n. 11. Pirh. n. 36. non obstante *cit. Auth.* Et *can. si qua mulier.* est enim ibi de solis liberis & descendentes sit sermo; ea tamen etiam extendenda ad ascendentes ob paritatem rationis, nimirum, quod & hi in defectu descendentes non minus sint heredes necessarii. neque monasterium habeatur loco filii, nisi in casibus in jure exceptis, qualis non est hic; adeoque illud à legitima excludere parentes professi nequit, ut *Sanch. l. c. n. 19. Less. l. c. n. 83.* Porro legitimam filiis (idem est de ascendentes, ut *Pirh. n. 37. & c.*) statim à professione, non expectata morte naturali, deberi filiis, & ab eis peti posse facilius plerique concedunt, & expressè. *Gutt. l. 2. gg. can. c. 1. n. 93. Sanch. l. c. c. 10. n. 1. Grass. de success. ab intest. §. legitim. q. 12. n. 7.* apud *Wiestn. h. t. n. 48.* Contrarium tamen de filiis professi in religione successione capaci, nimirum non deberi illis statim legitimam, tenent cum *gl. in aub. si qua mulier. v. moritur.* *Felin. in c. in presentia. n. 56. Gutt. l. c. à n. 79. Rodriq. gg. regular. q. 80. a. 2.* arg. ducto à contrario illius, quod dicitur *cit. aub.* nimirum patre post ingressum & ante factam inter liberos divisionem mortuo, filios legitimam percepturos. Ex ea quoque ratione, quod legitima filiis non debeatur patre superstitite. *L. 1. §. 2. ff. de collat. bonor.* cum debeatur jure successione. Cujus tamen sententia fautores necesse habent dicere, monasterium teneri interea vivente patre professo, suppeditare alimenta filiis illius legitimis & illegitimis, saltem, si aliunde non habeant, bene dicit *Sanch. l. c. c. 10. n. 18.* Verum & in hoc casu statim deberi & solvendam legitimam, probabilius tenent. *Abb. in c. in presentia, de prob. n. 59. Covar. in c. 2. de testam. n. 7. Nav. comment. 2. regular. n. 48. & 55. Less. l. c. n. 83. Sanch. cit. c. 10. n. 3. Pirh. l. c. Wiestn. h. t. n. 49. arg. c. cum simus. 4. de regul. quin & cit. authentica,* dum per eam permittitur patri legitimas portiones distribuere inter filios, quod non permetteretur ei, si monasterium jus haberet illas retinendi usque ad mortem professi. Ex ea etiam ratione, quod durum esset filiis à monasterio petere alimenta, quamdiu pater professus vivit.

Quest. 788. In que bona & jura filii professi & qualiter succedat monasterium successione capaci.

1. **R**esp. Primò succedere tale monasterium in bona adventia filii familias quò ad proprietatem, si is de iis non disposuit, patet ex antecedentibus, dum dictum est illius bona quocumque titulo acquisita ab illo transire ad monasterium. In eo verò, num per professionem cesset usufructus, quem in iis habebat pater, controvertitur, affirmant *Covar. in c. 2. de testam. n. 9. Fachin. l. 6. controv. c. 12. arg. c. 60. de appell. & ex ea ratione, quod per professionem cesset patria potestas, quæ aliàs causa est, cur usufructus illorum acquiratur patri. Negant è contra Decius in c. in presentia. à n. 247. Nav. l. c. n. 55. Rodriq. Tom. 3. regular. gg. q. 1. c. 4. Less. l. c. n. 83. Sanch. l. c. c. 13. num. 39.* eò quòd, licet usufructus in fieri dependeat à patria potestate, is tamen etiam ea cessante conservari possit. *L. fin. §. 1. c. ad S. C. Tertull.* propter reverentiam patri debitam; & in amissione usufructus, non mors domini, sed usufructuarii attendi debeat. per *l. 3. §. 1. c. & §. fin. Inst. de usufructu.*

2. **R**esp. secundò: non tantum usumfructum legalem, quem in bonis adventitiis filii manentis in sæculo ex legis dispositione, sed & conventionalem,

seu qui competit alicui ex donatione, venditione, ultima voluntate aliave conventionem, per professionem à patre aliave usu fructuario in religione successione incapace factam extinguere & consolidari cum proprietate, extra controversiam est, ut *Wiestn. l. c. num. 36.* Idem dicendum, si professus fuerit in religione successione capaci, teneat cum *gl. in can. si qua mulier. v. non existantibus. Fachin. l. 6. controv. c. 12. §. ego puto.* ex iis rationibus; quòd usufructus morte usufructuarii extinguatur juxta *§. fin. Inst. de usufr.* quòdque usufructus neque in professo ob votum paupertatis manere possit; neque ab eo transferri in alium, præterquam in dominium proprietatis per *l. 66. ff. de jur. dot.* cum sit jus personale, adeoque nec transire in monasterium. Verumtamen contrarium, nimirum usumfructum per professionem in religione successione capaci non extinguere, tanquam communione & veriore, cum *gl. in aub. ingressi. c. de SS. ecclesius. v. dedicant.* defendunt *Innocent. in c. in presentia. de prob. num. 5. Jo. Andr. ibid. num. 16. Hofst. num. 8. Nav. l. c. num. 38. Sanch. l. c. c. 13. num. 48. Suar. tom. 3. de relig. l. 8. c. 13. num. 6. Castrop. tr. 16. d. 3. p. 4. §. 1. num. 3.* quos citat & sequitur *Wiestn. num. 36. §. nihilominus. Arg. cit. Auth. ingressi.* generaliter & sine exceptione assentis, à professo se & sua omnia dedicari Deo. & *l. 41. ff. de relig. & sumpt.* favore religionis latam interpretationem admitti. proinde juxta hanc sententiam usufructus primò finitur morte naturali professi, non civili seu professione, utpote quæ non eosdem semper effectus habet cum morte naturali. His non obstante argumento desumpto à paritate, nimirum pensionis quam non secus morte civili seu professione quam naturali extingui ex recepto stylo Curie Romanæ, tradit *Gigas de pension. q. 57. n. 5. Arg. c. 4. de regular. in 6.* cum pensionem extingui exigat favor Ecclesie, cui expedit beneficia libera esse; non item is exigat extingui usumfructum, ut ex *Castrop. l. c. num. 4. Wiestn. num. 36. in fine.* Neque etiam, quòd usufructus sit jus personale, adeoque intransferibile; cum usufructus pervenire possit ad monasterium, & penes illud remanere absque vera transmissione vel translatione, aut etiam possessionis acceptione; cum re ipsa monasterio vi professionis veluti subeunte personam professi communicetur solummodo, & qui priùs in particulari à nondum professo, dein eodem professo, possideatur cum communitate bonorum à monasterio.

3. **R**esp. tertio: emphyteusis, saltem concessa sub conditione (uti tacite semper concedi videtur) ne ad personam potentiorum transferatur, non transire in monasterium absolute, nullo facto discrimine inter translationem voluntariam directam, quæ fit cum translatione personæ & ex dispositione legis bona transferentis, tenent verisimilius. *Bart. in cit. Auth. ingressi. num. 2. Bald. ibid. num. 31. Barbat. in c. in presentia. num. 121. Castrop. l. c. §. 3. num. 8. Wiestn. h. t. num. 38.* ex ea ratione; quòd tam translatio illa indirecta & in consequentiam personæ facta, quam directa (quæ transferri illam in monasterium non posse admittunt *Felin. in c. in presentia. num. 36. Sylv. v. emphyteusis. q. 20. num. 27. Sanch. l. c. c. 15. num. 65.*) repugnat fini intento per talem adjectam conditionem seu clausulam, ne scilicet propter ecclesie seu monasterii privilegia, aut majorem emphyteutæ potentiam durior fiat conditio domini proprietatis, & is debita ratione emphyteutis consequatur difficultas.

4. **R**esp.